

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SKJERN

SKJERN

AARBOG 1930-1931

Redigeret af *J. M. Stobbe*

SKJERN

J. JACOBSENS BOGHANDEL

M C M X X X I

SKJERN BOGTRYKKERI - J. STRANDBYGAARD

1932

*Det gamle Aar forsvandt i Tidens Bølger
som Sejleren, der sank med Mand og Mus;
det nye i det gamles Køl vand følger,
men ingen ved, hvad bag dets Stavn sig dølger,
mon det vil bringe Lykke til vort Hus?*

*Den gode Vilje rækker vel et Stykke,
og vi kan naa en Del med Kløgt og Flid,
men højst omskiftelig er Livets Lykke,
skal vi i noget Maal vort Værk betrygge,
saa maa vi lære af den svundne Tid.*

*Se derfor kaster vi et Blik tilbage
og dvæler lidt ved Dage, der svandt,
maa et og andet Tab vi dybt beklage,
om vi af Fortids Fejl kan Lære drage,
saa tabte vi dog mindre, end vi vandt.*

A. B.

„**AARBOG FOR SKJERN**“ for 1930-31 giver som dens Forgænger en Oversigt over det sidste Aars Begivenheder i Skjern. Men desuden er der denne Gang blevet Plads til en Bid af Skjerns gamle Historie, der maaske vil interessere mange af Læserne mere end det nye. — Aarbogen fik i Fjor en god Modtagelse og blev bl. a. i stor Udstrækning brugt som Juleforsendelse til Venner og Slægtninge i Udlandet. Vi takker Skjernboerne for den derigennem viste Velvilje og beder om, at en lignende Velvilje maa blive Aarbogens 2. Aargang til Del.

AARETS STORE BEGIVENHEDER

Det er ikke Begivenheder i Verdensformat, der er hændet i Skjern det sidste Aar. Men en Del af det, der er sket, har dog evnet at samle Byens og Egnens Opmærksomhed en Stund. Det gælder i første Række de kommunale Foretagender. Kommunen har i Aarets Løb overtaget Skjern Elektricitetsværk og faaet indviet en ny — eller delvis ny — Skole. Det er Begivenheder, der hver for sig betyder en Del Penge og — naturligvis — Goder, som Tiden forhaabentlig vil vise er den anbragte Kapital værd.

Elektricitetsværkets Overtagelse, der vedtoges ved 1. og 2. Behandling i Sogneraadets December- og Januar-Møder, var en Følge af Koncessionens Udlob 31. Maj i Aar. Købesummen var 125.000 Kr. Antagelig skal Værket ombygges om nogle Aar, men forinden regner man at have indtjent Købesummen.

Kommuneskolens Indvielse var Afslutningen paa det store Byggeføretagende ved „Byskolen“, som om-

taltes i Aarbogen i Fjor. Indvielsen fandt Sted den 30. April ved en Højtidelighed i Skolens Sanghal, hvor der var mødt Medlemmer af Skolekommission og Sogneraad, Skolens Arkitekt, Hr. Bugge, Varde, m. fl., ialt et Hundrede Mennesker. Byggesummen blev 210.000 Kr. Der er ikke ofret meget paa Udsmykning, men derimod en Del paa at gøre Skolen praktisk og tidssvarende, og dette er opnaaet, samtidig med at der er tænkt paa Fremtiden, saa der er god Plads til Børnene foreløbig og tillige gode Betingelser for en eventuel fremtidig Udvidelse.

Hvad der har været af andre større Begivenheder, er af mere privat Karakter.

Skjern Bank holdt 25 Aars Jubilæum den 7. Februar. Banken har i de 25 Aar kendt gode Dage og ringe Dage, der dog atter er afløst af en støt og solid Opgang, for hvilken Bankens Ledelse høstede almindelig Anerkendelse ved en smuk, stilfuld Fest, der blev givet i Dagens Anledning.

Skjern Andelsmejeri, hvis Opførelse i Byens Midte blev omtalt i Aarbogen i Fjor, blev taget i Brug 26. Marts, og en smuk Indvielsesfest blev holdt 12. Juni. Mejeriet staar Andelshaverne i ca. 240.000 Kr.

Snevinteren 1930—31 var en Del udover det sædvanlige. Med Sneen fulgte det glatte Føre, og med dette fulgte Færdselsulykkerne. Sneen var dog ikke noget specielt for Skjern. Men Skjern har en Fotograf, der ligesom sidste Vinter er lidt udover det sædvanlige, og som blandt mange fortræffelige Egenskaber ogsaa har en Evne til at finde smukke Vinterpartier. Et af disse er brugt til Omslagsbillede for Aarbogen i Aar, og et andet staar over denne Artikel.

SKJERN MUSEUM

Det er ikke alle, der har Museumsinteresse, men alligevel er Museets Samling sidste Aar vokset saa stærkt, at det Lokale, der hidtil havde været til Raadighed i Teknisk Skole, ikke kunde rumme mere. Museumsudvalget gik da i Foraaret til Sogneraadet om Hjælp, og efter en Række forgæves Forhandlinger om et Lokale ved Siden af Kommunekontoret

overlod Sogneraadet Museet et iøvrigt vel-egnet Lokale i Kommuneskolen. Her blev Samlingen flyttet hen og gjort tilgængelig for Publikum. Samtidig blev der lagt Grunden til en Museumsforening og truffet Forberedelser til en Bazar for at skaffe Midler til Montering m. m.

Og det
Muse-
ums
Ud-

Brændevinstøjet er for en Anskueligheds Skyld anbragt over en stor Jydepotte og med Afløb til mindre do. Rigtigt anbragt skulde det have staaet over en Grubekedel og med de to lange Rør ført gennem et Kar med koldt Vand.

valg, der hidtil havde arbejdet med Sagen, afløstes af en Bestyrelse med Grosserer L. P. Lauridsen som Formand. Museet var aabent for Besøg første Gang den 18. Oktober.

Blandt de Genstande, Museet har erhvervet, er et Sæt Kobber-Brændevinstøj, der er meget smukt forarbejdet og velbevaret, i Sammenligning med, hvad der findes paa andre Museer. I det hele taget er Museets Samling af gamle Redskaber og Hus-

geraad allerede ret betydelig og giver paa mange Omraader et godt Billede af gamle Tiders Levesæt.

Det er Ledelsens Haab, at Museet en Gang skal faa sin egen Bygning, og til dette Øjemed har Bagermester Elkær Husted skænket Museet 200 Kr. som Begyndelsen til et Byggefond.

DET VAR DEN SOMMER —

Man er saa vant til med Ordet „Højbjergning“ at forbinde Tanker om Sommer og Liv og glade Dage. Det er en Tid, hvor Slaamaskinerne synger deres kendte Sang over Engene, Stak rejser sig ved Stak, saa langt Øjet naar, og om Aftenen drager Læs ved Læs langsomt hjemad, spredende Duft af Hø over By og Land.

Sidste Sommer kom imidlertid ikke til at ligne de andre. I Juli Maaned, da Arbejdet paa Engene var i fuld Gang, kom Regnen, og naar „Regnen, den regner hver evige Dag“, véd alle, hvordan det kan gaa i Skjernaadalen. Aaen samler sammen fra sit store Opland, Vandet stiger til Randen af Dæmninjerne, og en skønne Dag gaar det over. Og saa har vi det Billede, som ellers hører Vinteren til, hvor Engen bliver Hav, fra Skjernbrogaard til Lønborg Klinker.

En saadan Omgang taalte Høet ikke. Stakkene, hvis Toppe over Vandfladen havde markeret, at det trods alt dog var Sommer, sank sammen, Græsset paa Rod og Høet paa Skaar blev sort, og da Vandet trak bort, var Engenes Afgrøde ikke et Bjergningsarbejde værd.

Og saa fulgte det næste Billede. Dag efter Dag

Billederne her viser en Del af Museets Samling. Paa Væggen hænger den gamle tobladede Aare og Jens Kvembjergs Bøsse, som han døde med i sine Arme under et Ophold paa Røgind Kro. Paa Gulvet staar to gamle

Træpløve, og paa Bordet ses et Træ-Ølkorv.

Det nederste Billede rummer en Mængde gammelt Husgeraad. Jydepotterne og Smørkærnen og Spinderokken er velkendt ogsaa af Nutiden. Mindre kendt er Høsebaandsvæven og Gærkransen, der hænger paa Væggen. Træ-Bismere er jo heller ikke moderne mere.

drev Røgen over Skjernengene fra Høbunkernes Baal. Flere Tusinde Læs Hø blev brændt, fordi det ikke var bedre værd, og fordi det gjaldt om hurtigst muligt at give Plads for næste Afgrøde.

Lidt blev vel bjerget, et Læs gennem Byen nu og da, men Høvognenes lange Tog i Sommeraftenens Skumring manglede i Aar. I Vinterens Løb vil der blive mindre Rationer til de af vore Medskabninger, der spiser Hø. Og om nogle Aar vil det paa Skjernegnen hedde: Det var den Sommer, da vi maatte brænde vort Hø.

SOGNERAADETS BIBEL

Den 19. Marts døde fhv. Gdr. Iver Hansen, Ladekær. I sine Velmagtsdage var Iver Hansen med i forskelligt offentligt Arbejde. Her skal kun nævnes, at da han i 1907 blev valgt ind i Sogneraadet og som Aldersformand skulde aabne det nyvalgte Sogneraads første Møde, medbragte han en Bibel, som han overrakte Sogneraadet med Anmodning om, at den fremtidig maatte blive brugt ved alle Sogneraadets Møder. Hans Anmodning blev fulgt, og siden har det været Tradition indenfor Skjern Sogneraad at indlede alle Møder med Læsning af et Stykke i Bibelen.

Det er et Minde om en af Sognets „gamle“, og det er Historien om Sogneraadets Bibel.

ØSTER AANUM

Imellem det nuværende Lundenæs og Albæk skal der have ligget en Landsby, Øster Aanum, som nu forlængst er borte. Minderne om det Liv i Sol eller Skygge, der engang udfoldede sig her paa den skraanende Banke ned mod Engene og Aaen, er blegnede og udviskede. Historikere kan disputere indbyrdes, om Pestens Svøbe, Fjendens Ild eller Herremandsvælde rev disse Smaahjem over Ende, splittede Beboerne og lod Græs gro over Tomterne. Det er næppe muligt helt at afgøre, hvornaar og hvorfor denne lille By blev udslettet, saa kun Navnet og nogle blege Minder er tilbage. Efter L. Petersen „Skjern Sogns Historie“ er Udslettelsen sket omkring 1660.

Den, der en Aften sidder under Aabrinken og ser ud over de grønne Enge med Aaens blinkende Sølvbaand — ud, hvor Fuglene kredser om den gamle Slotsvold, mens Sol gaar ned, opdager pludselig, at Tankerne, der før tumlede med den lille Bys Slutningskatastrofe, med ét gaar modsat Vej: Hvorfor blev der i det hele taget bygget en By her? En Grund maa der have været til, at Mennesker klumpede sig sammen paa dette stærkt begrænsede Areal, 16—17 Smaahjem ialt. Historien er tavs, og Sagnet véd intet. Kun Græsset og Rørene hvisker og blander deres sagte Stemmer med Aaens melodiske Rislen: „Vi iler, vi skifter; gaar for atter at komme, Lundenæs véd det. Den murstærke Borg paa Volden, Herregaarden paa det faste Land véd, hvorfor Øster Aanum laa her“. Som Engens Fugle, der duk-

ker frem over Voldstedet og atter forsvinder, kommer Tankerne og gaar — maaske ad andre Veje end dem, de tørre historiske Tal og Navne anviser. Tallene er nødvendige, men siger intet om Livet, der levedes engang. — Stenkilerne og Flintspidserne paa Markerne omkring Lundenæs, den oldnordiske Klang i Navnene Aanum, Flæskmose, Albæk, siger, at der tidlig var Bebyggelse her. Svage Sænkninger i Jordbunden antyder „Næsset“, der fra det mere højtliggende Land skød sig ud i den brusende Aa eller Fjord. Trærødder i Engbunden, Stubbe af Egetræer taler om, at dette Næs var skovklædt. Mennesker har slaet sig ned og levet deres primitive Liv, skiftevis i døsende Lediggang og jernhaard Strid med Nætter fulde af tunge, urolige Drømme. Slægter er døde, nye dukket frem. Stærke, idérige Mænd er vokset op. Den udhulede Kano afløstes af klinkbyggede Skibe, og den tobladede Aare paa Skjern Museums Væg var forlængst kastet til Side forældet og ubrugelig. Nu nøjedes man ikke med at padle paa Aaens fredelige Vande. Nej, ud, ud over alle vilde Vover til de solbeskinnede, grøntklædte engelske Kyster. Brand og Uro sydede i Blodet. Vilde, stærke Kræfter skulde have Afløb: Vikingetiden var inde. Nogle af disse jagende Fugle tog Havet, andre gemtes i Englands Jord. De stærke, der kom hjem til den gamle, forblæste Rede, tvang de mindre stærke til at bygge en Borg og grave Forskansninger, som man havde set det under Eventyrets Himmel, hvor Sol gaar ned.

Topograf L. Both fortæller i en gammel Jyllandsbeskrivelse, at næsten alle vestjydske Herregaarde

fra først har været Vikingeborge, hvis Skibe samlede i Fjorden fra Nord og Syd ved en indenlands Sejlads gennem Aaer og gravede „Kast“. Han nævner hele Rækken, 27 ialt fra Lydumbaard mod Syd, Lønborggaard, Lundesnæs o. s. v. op til Vosborg. Han véd at fortælle om Spor af en sejlbar Kanal, der skal have strakt sig ind til det nuværende Lundenæs.

Mærkelige udenlandske Mennesker med mørke Øjne, fremmed Tungemaal og Fortvivelse i Ansigtet slæbtes hjem som Bytte og fik bitre Trællekaar. Fyldtes den snævre Gaard af disse eller andre, som mer eller mindre frivillig gav sig ind under den strenge Vælde — saa Portene op og udenfor med de ufri! Udenfor Gaarden kunde de bygge deres Rishytter og henslæbe Livet under haabløst Slid. Maaske staar man her ved den første Begyndelse til Øster Aanum: Vikingeborgen Lundenæs' Samlingssted for Gaardens ufri Arbejdere.

Vester Aanum derimod med sin Række nogenlunde ensartede Gaarde kan være opstaaet under lidt andre Forhold. Den ældgamle engelske Jordebog fra 1086, Domesday Book, fastsætter, at 3 Bygkorn, lagt efter Længden, skal udgøre en Tomme. 12 Tommer en Fod. 3 Fod en Alen (Yard). 5½ Al. en Stang, og 24 Stænger i Længden og 4 i Bredden en Ager (ca. 1 Td. Land). 4 Agre en „Virgæ“, og 4 Virgæ en Hyde (af Hud). En Hud var altsaa omtrent 16 Tønder Land. Af saadanne „Hude“ Jord fik hver virkelig Krigsmand, der skulde følge sin Herre, naar Luren kaldte, 5. D. v. s. 80 Tønder Land i Nærheden af Hovedgaarden, hvad der i no-

gen Maade svarer til en almindelig Bondegaards Areal i Vestjylland. (Efter L. Both.) Maaske kan det paa den Maade tænkes — gammel-engelske og vestjydske Forhold lignede hinanden meget — at de ufri og retsløse har boet Øst for Lundenæs, i Øster Aanum, medens derimod de fri og vaabenøvede Folk har faaet Jorden tildelt mod Vest.

Den Dag oprandt, da Kristendommens Lære havde mildnet ogsaa denne Egns barske Beboere. Vikingebaaden sank sammen, og de skarpe Vaaben lagdes hen; men Gaarden voksede ustandselig. Ejere skiftede, Kongen tog den, og Lehns mænd kom og rejste igen. Bruste Bondeblodet op, saa Gaarden blev en rygende Askehob, tvang man Bonden til at bygge op igen, stærkere end før. Nu ude i Sumpene, Pæl ved Pæl, og Sten og Jord ovenpaa. Af de drabelige Krigskarle i Gaardene blev der Hovbønder — efter Sagnet alligevel ikke saa lidt stivnakkede —. Øster Aanumfolkene, som Kristendommen havde løftet op fra Trællekaar, blev Ugedagstjenere „under Lundenæs Port“. Saadan var — efter Erslev — indbefattede i Gaardens Tjenerskab, og fik Kost og en ubetydelig Løn for Arbejdet. De forrettede Ugedagstjeneste med at pløje, saa og høste o. s. v. — Kredsløbet slutter: Smaafolkene i Ø. Aanum begyndte i bitter Afhængighed, levede deres Liv under mange Skygger og saa aldrig Frihedens Dag. Da den oprandt med Stavnsbaandets Løsning, var Smaahjemmene forlængst jævned, og Beboernes Navne glemte.

Ploven gaar over Tomterne og graver Stendynger op. Mursten og Kampesten, som alle er tydelig mær-

kede af Ild og Røg. Potteskaar stikker frem af Mulden; et Sted ligger et trekantet Stykke af en Møllesten, en Rest af en Haandkværn. Hensmuldrende Minder kun, Ubetydeligheder, som intet er værd. — Nu! De usle Potteskaar har vel engang været ført til Læber, der trængte til Mad og Drikke. Ved dem er Barnets Graad stillet og døendes Tunger læsket. Og den Stump Møllesten har malet og gumlet i den tidlige Morgendæmring, været som Hanen, der kalder en ny Dag frem. Barnet i Lædervuggen under Loftet, og Oldingen i Halmsengen har slaaet Øjnene op og indsuget den kendte, livgivende Lyd: Mad, Mad. Ingen Hunger. Gud ske Lov for dagligt Brød!

Her ovenover disse Syldsten og Grundsten har Mennesker lidt og stridt, elsket og hadet. I mørke Aftener har Børn tittet efter Lysene fra Lundenæs Slot, lyttet til Lydene derovre fra Volden. Musikens brusende Klang i Festaftener, Borghundredenes ildevarslende Glam i Taagenætter. Over Engene har Vinden baaret Lyden af drønende Stemmer, Herrens vrede Røst, Ridefogdens Bas, drukne Svendes Skraal, en Bondes klagende Skrig.

Saa sikkert, som unge Mænd her er vokset op og for en kort Stund har følt sig stærke, har der over disse Sten flagret Drømme og Tanker, rige nok til et Øjeblik at bære ud over alle snævre Grænser: Hvorfor skulde de „ædelbaarne“ paa Gaarden have Eneret til al Jordelivs Glæde, til at komme ud og øve Daad. Var den ringe Tjener og den straalende Adels søn ikke skabt af det samme Ler? Baandene er maaske sprængt; den unge er i Natten stille svømmet over Aaen, ilet og jaget mod Vest og Syd gen-

nem Klitterne til Holland; videre til Søs og ud i det fremmede. Daad kan være øvet og et anset Navn skabt. Maaske blev det Amerika, maaske Indien, Verden var stor. Muligt, at han i sine sidste Feberfantasier har levet Barndommens sorgløse Tid om igen i Hytterne ved den smilende Skjern Aa, den han aldrig havde kunnet glemme.

De fleste blev hjemme og gik den daglige, tunge Gang paa de vide Marker. Men ogsaa hjemme i det daglige kan være udført Storværk og øvet Heltdaad, som Verden ikke regnede for noget. De høje Herrers Livsdaad skulde udraabes og fæstnes i Sten og Træ — for at glemmes. Den stille Opofrelse og Hjertets Uselviskhed i de lave Hjem glemtes — for at blive husket tilsidst.

O. M. Pilgaard.

GULDBRYLLUPPER

1930

Oktober: 21. Tækkemand Chr. Toft og Hustru.

November: 23. Fhv. Cirkusdirektør E. G. Mundeling og Hustru.

December: 26. Fhv. Gdr. Kr. Sørensen og Hustru (forhen Bork).

1931

Maj: 31. Rentier P. Thomsen og Hustru, Nørregade.

Juli: 5. N. Jakobsen og Hustru, Vestergade. — *20.* Fhv. Cementstøber S. Chr. Pedersen og Hustru.

SØLVBRYLLUPPER

1930

Oktober: 6. Smed Høgsberg og Hustru. — *31.* Alfr. Riisholt og Hustru, Enghavegaard.

November: 9. H. P. Sørensen og Hustru, Ganer Mølle.

1931

April: 24. Pedel Mads Andersen og Hustru, Skjern Kommuneskole. Chr. Opstrup og Hustru. — *25.* Gdr. Lars Jacobsen og Hustru, Hedeby. — *27.* Gdr. H. Damgaard og Hustru, Nr. Kjærgard.

Maj: 3. Repræsentant Carl Jensen og Hustru. — *8.* J. Gvønborg og Hustru, Kongevej. — *18.* Snedker Th. Mortensen og Hustru, Engsig.

Juni: 14. Gdr. Hans Jensen og Hustru, Lynggaard. — *19.* Slagter Andersen og Hustru.

August: 7. Bogtrykker N. Johansen og Hustru, Holstebro (tidl. Skjern).

BRYLLUPPER

1930

Oktober: 12. Frk. Mary Bork (D. af Chr. B., Dejbjerg)

og Chauffør Laust Chr. Pedersen, Skjern. — 19. Frk. Anna Kirstine Andersen (D. af Skrædderm. A., Skjern) og Lærer Henrik Madsen (tidl. Skjern Realskole). — 23. Frk. Marie Pedersen (D. af P. Chr. P., Stouby Mark, Gjerlev) og Landmand Hans P. Pedersen (S. af N. P. P., Engsiggade).

November: 2. Frk. Elisabeth Lyder Andersen (D. af Smedem. L. A.) og Lagerist Arne Bilberg (S. af Gdr. Laur. B., Astrup). — 6. Frk. Nelly Kristine Siersbæk (D. af Gdr. A. S., Nørgaard) og Laurids Ostersen Rabjerg (S. af Gdr. J. R., Ganer). — 30. Frk. Thommy Thomsen (D. af Malerm. Th., Skjern) og Herbert Samberg, Nordby, Fanø.

December: 7. Frk. Christence Marie Christensen Dal (D. af Hmd. Chr. C., Ganer) og Mads Clausager Søndergaard (S. af Gdr. Jeppe Christensen, forhen Skjern Birk). — Frk. Karen Pedersen (D. af Gdr. P. P., Lundenæs) og Gdr. Hans Chr. Jensen (S. af Hmd. Lars J., Nr. Vium). Frk. Thora Madsen (D. af Hmd. M. M., Lille Vognbjerg, Dejbjerg) og Landmand Hans Møller, Marup. — 13. Frk. Anna Grønborg og Thomas P. Knudsen, Skjern. — 26. Frk. Ingrid Grønlund (D. af Enke Mette G., Topgaard, Strellev) og Kbmd. Niels Johnsen Nissen, Skjern. — 30. Frk. Kirstine Schou (D. af Tømrer P. S., Silkeborg) og Anders Knudsen (S. af Jens K., Skjern).

1931

Januar: 1. Frk. Rigmor Jensen (D. af Snedkerm. Fr. J., Skjern) og Skomager Henry Lund Espersen, Brabrand. — 27. Frk. Karen Kirstine Nikolajsen, Albæk, og Gdr. Niels Nissen Nygaard, Blæsbjerg, Flønder.

Marts: 1. Frk. Carla Marie Johnsen (D. af Arbmd. N. J., Skjern) og Bagerm. Sigurd Madsen, Herning. Lærerinde Frk. Kristine Kristensen, „Nøjsomhed“, Esrom, og Knud Mor-

tensen (S. af Gdr. Oster P. M., Skjern Birk). — 29. Frk. Dagmar Jensen, Skjern, og P. Aagaard Clausen (S. af Gdr. Claus Cl., Foersom).

April: 2. Fhv. Lærerinde Marie Bonde, Skjern, og Forpagter Tage Kloppenborg, Bække. Frk. Hilda Nielsen, Rydahl, Agerskov, Bording, og Hans Ganer, Skjern. 6. Frk. Thomine Mathilde Jensen (D. af Gdr. A. J., Old) og Viggo Thórvald Nørmark (S af Gdr. Kr. N., Ganer). Frk. Agnes Flensted, Hjørring, og Isenkræmmer Ejnar Olesen, Skjern. 14. Frk. Jenny Lang Pedersen og Sigurd Jacobsen, Skjern. — 28. Frk. Anna Jensen (D. af Poul J., Lemvig) og Bagerm. Kristian Odderskær Jensen, Skjern. — 29. Frk. Inger Marie Jensen (D. af Træhandler Niels J., Skjern) og Pastor Chr. Haahr, Skive.

Maj: 3. Frk. Karen Lauridsen (D. af Slagter L. L., Skjern) og Arbmd. Søren Martin Christensen, Skjern. — 7. Frk. Karen Marie Pedersen, Hedensted, og Kbmd. Niels Jeppesen, Marup. — 9. Frk. Helga Johanne Knudsen (D. af Jens K., Skjern) og Evald Ahlefeldt Hansen (S. af Overfyrbøder E. H., Korsør). — 10. Frk. Elna Ebbesen (D. af Skrædderm. E., Skjern) og Smedesv. Janus Christensen, Spjald (S. af pens. Postbud E. C., Trolldhede). — 24. Frk. Olivia Thomsen (D. af Malerm. Th., Skjern) og Malerm. Emil Gustav Albert Federau, Skjern. — 25. Frk. Magda Rasmussen (D. af Slagter R., Borris) og Togbetjent J. P. Nejrup, Skjern.

Juli: 10. Bankassistent, Frk. Olga Bertelsen, Skjern, og Lærer Henrik Hansen, Struer.

August: 23. Frk. Anna Hansen, Kjelstrup, og Maskinsmed I. N. Thestrup, Skjern. — 27. Frk. Anna Pedersen (D. af Enkefru Methea P., Bestyrerinde paa De gamles Hjem) og Gdr. Otto Hansen, Faster.

September: 13. Frk. Mariane Lauridsen (D. af Vejmand

Chr. L., Skjern) og Smedem. Svend Aage Hansen, Faster. Frk. Gudrun Christiansen og Kusk Lars Thorvald Kristensen (S. af Murerm. K., Skjern). — 20. Frk. Mariane Lauridsen (D. af Grosserer L. P. L., Skjern) og Manufakturhandler Johannes Jensen, Kibæk (S. af Træhandler Niels J., Skjern). — 24. Kirstine Andersen og Jens Fusgaard, Skjern. — 29. Frk. Kristine Jepsen (D. af Gdr. Anth. J., Vinding) og Peter Oldager, Skjern.

JUBILÆER

1930

Oktober: 2. Jens Poulsen, Engsiggade, 25 Aars Jubilæum som fast Mand paa Maskinfabrikken „Herborg“.

November: 1. Direktør A. Madsen, Herning og Skjern Svineslagterier, 25 Aars Jubilæum som Direktør for Herning Svineslagteri.

1931

Februar: 7. Skjern Bank, 25 Aars Jubilæum.

Juni: 1. Frk. Inger Christensen, 25 Aars Jubilæum for sin Ansættelse i Smørforsyningen „Favorit“.

Juli: 27. Lærer Søndergaard Jacobsen, Nr. Nissum v. Skole (tidl. Skjern), 25 Aars Lærerjubilæum.

FØDSELSDAGE

1930

Oktober: 13. Anders Lauridsen (Mølle), De gamles Hjem, 85 Aar.

November: 3. Birgitte Kjeldsen, Enke efter Landpostbud Lars K., 75 Aar. — 9. Fhv. Landmand P. Chr. Pedersen, Klostervej, 70 Aar. — 22. Hotelforpagter S. Ravn, Højskolehjemmet, 60 Aar.

December: 6. Laust Nielsen Oldager, Oldagergaard, 70 Aar.

1931

- Januar:* 12. Murermester Chr. Nielsen, Vestergade, 70 Aar.
 — 20. Fhv. Cementstøber S. Chr. Pedersens Hustru, 75 Aar.
April: 9. Skomager A. K. Hansen, 70 Aar.
Juni: 5. Fru Karen Mathiasen, Tværgade, 80 Aar. — 19. Fru Dora Bau, 80 Aar. — 25. P. H. Poulsen (Smed), De gamles Hjem, 80 Aar.
Juli: 11. Pumper Jensens Enke, Kongevej, 80 Aar.
August: 15. Carl Mathiasen, Tværgade, 80 Aar. — 25. Murermester Press, 75 Aar.
September: 20. Niels Chr. Iversen, De gl. Hjem, 80 Aar.

DØDE

1930

- Oktober:* 3. Ane Kirstine Siersbæk.
November: 4. Marie Avnsted.
December: 17. Murermester Laurids Pedersen, 76 Aar.

1931

- Januar:* 6. Thyge M. Thygesen, Aanum, 56 Aar.
Februar: 7. Niels Kjærgaard Nielsen, Alkjærsgig. — 11. Maren Overgaard. — 12. Karen Olesen, Enke efter Skrædder And. O., Skjern. — 14. Chauffør Søren Kusk Christensen. — 16. Ane Christensen. — 22. Betty Karoline Boutrup, 67 Aar. — 26. Maren Nielsen (Bjerg). — 27. Pens. Banearbejder Niels P. Petersen. — 28. Eskild Nielsen.
Marts: 1. Elise F. Olesen, Missions-Kurstedet, Fanø. — 7. Andrea Sand. — 14. Kirstine Marie Jensen. — 19. Iver Hansen, Ladekjær, 77 Aar. — 26. Anders Jensen, Old. — 29. Pens. Landpostbud Knud P. Jørgensen.
April: 1. Ane M. Rahbæk, f. Sørensen, Albæk, 80 Aar. — 8. Inge Andersen, Odense, forhen Skjern. — 9. Hans Ferslev, 65 Aar. — 10. Maren Kongensholm. — 24. Kir-

sten Knudsen, Aanum, 71 Aar. — 30. Barber Edv. Jensen, 30 Aar

Maj: 3. Else Pedersen. — 5. Sindet Sørensen. — 6. Kirsten Marie Nielsen, 85 Aar. — 11. Louise Larsen, V. Hornum, tidl. Skjern. — 12. Inger Kathrine Akselsen, f. Pedersen. — 28. Anna Christine Madsen, f. Jørgensen, Rosengaarden.

Juni: 6. Ingeborg Bank, 71 Aar. — 16. Karl Aage, 3 Mdr. (S. af Vilh. Sørensen, Vardevej). — 24. Kbmd. P. Frandsen, 63 Aar. Mette Johanne Mikkelsen, 82 Aar.

Juli: 1. Nielsine Christensen, f. Kousgaard, Hedeby. — 3. Jensine Lauridsen, De gamles Hjem. — 14. Karen Jensen, f. Iversen, Ganer, 77 Aar.

August: 23. Marius Nielsen, Ny Kastbjerg, Bølling, tidl. Skjern, 35 Aar.

September: 2. Amalie Nielsen, Kongevej. — 5. Pens. Lærer P. H. Haahr, 78 Aar. — 10. Abelone Pedersen. — 15. Ane Cecilie Gerthine Christensen, f. Lauritsen, Nørregade.

KIRKENYT

I 1930 blev i Skjern Sogn født 38 Dreng og 38 Piger, og der døde af Mandkøn 15 og af Kvindekøn 17. Fødselsoverskud 44. (I 1929: 47 og i 1928: 62). Der blev konfirmeret 32 Dreng og 34 Piger, og der ægteviedes 18 Par. Af Altergæster var der 3032 (i 1929: 3093). Paa Kirkens Alter blev der ofret 5415 Kr. 75 Øre (i 1929: 8207 Kr.). I Kirkens Bøsser blev lagt 59 Kr. (i 1929: 71 Kr.).

ANDRE BEGIVENHEDER

1930

Oktober: Ved K. F. U. M.s Høstmarked den 2. indkom netto ca. 2400 Kr. — Svend Erik Jacobsen (S. af Savværks-ejer Andr. J.) bestod Statens Skovfogedprøve med $53\frac{1}{8}$ Points.

November: Realskolelærer Henrik Madsen blev kaldet til Lærer ved Nykøbing F. Skolevæsen fra den 1. Nov. — Ved Folketællingen den 5. var Folketallet i Skjern 3753, deraf i Byen 2949 og i Landdistriktet 804. (Forrige Aar 2857 og 818.) Tællingen viste, at der paa De gamles Hjem boede 20 gamle, hvis Alder sammenlagt gav 1571 Aar eller omtrent 79 Aar i Gennemsnit. — Bølling-Nørre Herreders Tyende- og Arbejderspareforening modtog i November-Indskud ca. 13000 Kr. — I Sogneraadets Novembermøde meddelte Formanden, at Kommunens Andel i Motorskatten for 1929-30 har været ialt Kr. 11813,06. — Frk. Marie Korsgaard blev antaget som Kommunens Skatteopkræver fra 1. Nov. — Skjern Kommuneskoles Skolesparekasse, der sluttede sit Halvaarsregnskab 1. Nov. havde i Halvaaret sammensparet Kr. 1373,95. Siden Skolesparekassen begyndte 1. Januar 1926, er der sammensparet 14109 Kr. — Ved Menighedsraadsvalget opnaaedes Enighed om en Fællesliste paa det hidtilværende Grundlag, saaledes at Indre Mission og de lutherske Missionsforeninger fik seks Mandater, Socialdemokraterne to og den grundtvigske Retning et Mandat. Menighedsraadet bestaar derefter af Kbmd. M. Joh. Knudsen, Bankdirektør J. Petersen, Gdr. J. Kjær, Indremissionær Tr. Christensen, Savværksejer J. Pedersen, Gdr. Chr. Rahbæk, Snedker Jacobsen, Togbetjent Pedersen og Dyrlæge Mulbjerg. — Den 16. var der paa Missionshotellet en Aftenunderholdning med Sang af et Kor paa 120 Børn under Ledelse af Overlærer Arendt og Oplæsning af jydsk Digte ved Forfatteren Anton Berntsen. Der indkom 556 Kr. til et Orgel i Kommuneskolens nye Sanghal. — Mads Lunde fik i November overrakt et Sølvbæger fra Jydsk Brandforsikringsforening for Bygninger som Paaskønnelse for 43 Aars Arbejde som Vurderingsmand i Foreningen.

December: Den 3. havde Skjern Valgmenighed og Skjern Ungdomsforening et Udsalg paa Højskolehjemmet til Fordel for Armenierne. — Sogneraadet vedtog i sit Møde den 9. at købe Skjern Elektricitetsværk. — Skjern Afholdsforenings Spareforening „Julens Glæde“ kunde til Julen udbetale 15819 Kr. til 360 Sparere. — Skjern Svineslagteri slagtede i 1930 38000 Svin, men vil efter alle Solemærker at dømme komme op paa ca. 70000 Svin i 1931.

1931

Januar: Banearbejder Kr. Rasmussen blev beskikket til Formand for Skatteraadet for Bølling m. fl. Herreders Skatte-kreds fra 1. Januar. — Diakon M. Jensen, Enø, overtog Aahvile den 11. — I Sogneraadsmødet den 14. vedtoges Købet af Skjern Elektricitetsværk ved 2. Behandling. I samme Møde vedtoges Kommunens Budget ved 2. Behandling. Der skulde udskrives i Skat 181200 Kr. (Forrige Aar 178200 Kr.) Landsforeningen „Bedre Byggeskik“ holdt Bygmesterkursus i Skjern 14.-24. (15 Deltagere). — Den 28. sluttede et Samariterkursus, der havde været ledet af Kredslæge Riiskjær. Kursuset havde 20 Deltagere, der alle gik ud med en pæn Eksamen.

Februar: Ved et Møde den 9., hvor der var mødt en Snes interesserede, drøftedes et Projekt om en Skøjtebane, og der nedsattes et Udvalg, der skulde søge Planen realiseret. Sidste Vinter kom Banen dog ikke. — Ved et Udsalg den 11. for Magdalenesagen indkom 1538 Kr. — Den 12. blev der indmeldt 62 Børn i Kommuneskolen. — Fastelavns-Søndag slog Frivilligt Drengeforbund Katten af Tønden. „Katten“ var en Pose Fastelavnsboller. Anker Jacobsen blev Kattekonige, og det betød halv Friplads i F. D. F.s Sommerlejr. — Cand. theol. Chr. Haahr, Skjern, blev i Februar indstillet som Nr. 1 til

Embedet som Kapellan i Skive-Resen. — Arbejdsmændenes Fagforenings Tombola i Februar gav ca. 1700 Kr. i Overskud.

Marts: Kommunens Skatteprocent for 1931—32 blev 5,3 (Aaret før 5,5), Ligningsprocenten 6,7 (6,9). — Skjern Ungdomsforening opførte d. 9. og 10. „Den politiske Kandestøber“. — Deltagerne i Vinterens Samariterkursus dannede ved et Møde den 16. en Forening under Navn af Skjern og Omegns Samariterforening. Præsidenten for Ringkjøbing Amts Dameafdeling under Røde Kors, Fru Læge Næss-Schmidt, Ringkjøbing, overrakte Dronningens Æres-Emblem til syv af Kursusdeltagerne, som havde bestaaet Prøven med Udmærkelse. De syv „udmærkede“ var: Frk. Eva Andersen, Frk. Ebba Madson, Frk. Else Beiter, Erling Bertelsen, Axel Lauridsen, Svend Christensen og Karl Jensen. — Fru Fortuna sendte i Marts Maaned et Smil til Skjern, idet der i pens. Baneformand Klæms Klasselotterikollektion faldt en Gevinst paa 5000 Kr. paa to halve Sedler. — Den 26. blev Skjern nye Andelsmejeri taget i Brug.

April: Diakon Morten Jensen aabnede 1. April et Plejehjem for syge og gamle paa „Aahvile“. En Indvielsesfest blev dog først holdt den 20. Juli. — Den 9. blev cand. theol. Chr. Haahr, Skjern, ordineret i Skive Kirke af Biskop Göttsche og indsat i sit Embede i Skive og Resen af Provst Koch. — Lærer B. M. Christensen, Skjern, blev i April kaldet til Lærer ved Bredmose Skole i Lindum fra 1. Maj. — Den 13. havde Teknisk Skole Afslutningsfest efter Vinterens Arbejde og samtidig en Festlighed i Anledning af, at tre Lærlinge Dagen før havde aflagt Svendep prøve. De tre nye Svende var: Tømrer Chr. Andersen (hos Tømrer Ant. Andersen), Tømrer Laurids Jensen (hos Tømrerm. P. Jespersen) og Bødker Johs. Lauridsen Nissen (hos Bødker Nissen, Lem). De to første fik Karakteren „Antaget med Ros“, og den sidste Karak-

teren „Bestaaet“. Teknisk Skole havde sidste Vinter 34 Elever. Det er 30 Aar siden, Undervisningen begyndte. — Red. H. Graversen, Skjern, holdt i Tiden 1. April 1930—1. April 1931 25 Bibelkursus med 171 Møder og med en Netto-Indtægt paa 3037 Kr. 40 Øre. — Den 27. var det 10' Aar, siden den kgl. Resolution vedrørende Oprettelse af Skjern Apotek blev udstedt. — Skjern ny Kommuneskole indviedes den 30.

Maj: Landbrugskandidat J. K. Ruby, Skjern, tiltraadte d. 1. Stillingen som Assistent for Husdyrbrugskonsulenten i Ringkjøbing og Lokal-Konsulent for Bølling-Nørre Herreders Landboforening. — Den 6. dannedes ved et Møde i Skjern en Forening til Værn mod usolide Kunder. Foreningen fik Kontor i Skjern med Jens Nyholm som Kontorleder. — Skjern Bibliotek fik i Sogneraadsmødet den 12. bevilget Lokale i Kirkeskolen. — Frivilligt Drengeforbund fik den 17. indviet et Week-end-Hus i Stavning. — 135 K. F. U. M. Spejdere fra Kolding var 2. Pinsedag paa Besøg i Skjern. F. D. F. viste Gæstfrihed bl. a. ved at klø Koldingenserne i et Par Fodboldkampe. — Kaj Lund Graabech (S. af Barber G.) bestod den afsluttende Handelsskoleeksamen paa den jydsk Handelshøjskole med mg.÷ — Den 28. var der Ministermøde i Skjern. Undervisningsminister Borgbjerg talte om Skolens Tilsyn og Styrelse. — Ved Skjern Biblioteks Generalforsamling den 28. oplystes det, at Bibliotekets Medlemstal er 464 (Fremgang sidste Aar 37), Antallet af Bøger er 2119 (Tilvækst 380), Udlaanet sidste Aar var 11556. — Den 29. fejrede Bølling-Nørre Herreders Landboforening 75 Aars Jubilæum ved en stor Fest i Skjern.

Juni: Ved et Bortsalg i Forbindelse med Evangelisk luthersk Missionsforenings Sommermøde 1. Juni indkom ca. 1000 Kr. — Omkring 1. Juni udkom Red. H. Graversens Bog „Daab

og Omvendelse“ (paa eget Forlag). — Ved Luthersk Missionsforenings Sommermøde 6.-7. Juni indkom ved Bortsalg og Gaver ca. 2000 Kr. — Den 9. fandt Overinspektør P. J. Pedersen et Miniature-Ridderkors i Bredgade. — Skjern Sogns Jagtforening fik i Sogneraadsmødet den 9. overdraget Jagtretten i Kommunens Plantage og Hede og bevilget 500 Kr. til Bekæmpelse af Rovvildt og Udsættelse af Harer og Agerhøns. — Den 12. indviedes Skjern ny Andelsmejeri. Mejeriet staaer Andelshaverne i 240.000 Kr. — Den 12. havde Skjern Besøg af syv Medlemmer af Bestyrelsen for Cooperative Wholesale Society, deriblandt Præsidenten Mr. Wilkins og Næstformanden, Sir Wm. Dudley. Englænderne aflagde Besøg paa Svineslagteriet, Kommunekontoret og i den nye Kommuneskole. — Realskolebestyrer Johs. Bjerrum, der er Overdirigent i Centralforeningen af kristelige Sangforeninger, fik ved et Sangerstævne i Aalborg 15.-16. Juni overrakt et pragtfuldt Guldur med Guldkæde fra Sangkorene indenfor Centralforeningen som Tak for trofast Arbejde. — Ved Indre Missions Sommermøde i Skjern 14.-15. Juni indkom i Offer og ved Udsalg ca. 3000 Kr. — Skjern Folkedanseforening er Navnet paa en ny Forening, der holdt sin stiftende Generalforsamling den 15. Foreningens Formaal er at fremme Kendskabet til og værne om gammel dansk Bondekultur i Form af Folkedanse, Folkedragter og Musik. Formand: Jens Nyholm. — Skjern Bibliotek havde den 16. aabent første Gang efter Flytningen til det nye Lokale i Kirkeskolen. Samtidig med Flytningen blev der indsat ca. 100 nye Bind. — De gamles Udflugt foregik den 23. til Søndervig og Hvide Sande. Der var 25 Biler fulde. — Skjern Handelsskole havde Afslutningsfest den 22. Seks Elever bestod i Aar Handelsmedhjælpereksamen.

Juli: Ved Præliminæreksamen paa Skjern Realskole, der

sluttede den 2., var indstillet 12 Elever, der alle bestod, fem med Udmærkelse. Ved Prøven i mundtlig Dansk blev Gennemsnitskarakteren for de tolv Elever ug ÷ — Frivilligt Drengeforebund laa i Sommerlejr paa Møgelø 5.-11. Juli. — Kommis B. Kristiansen (hos Isenkræmmer V. Christiansen) vandt den 19. en Ford Sedan ved en Sportsfest i Brande.

August: Omkring ved den 1. købte Automobilhandler J. C. Johansen den tidligere Aktie-Tømmerhandels Grund i Bredgade (Pris 31000 Kr.)

September: Provst Andersen tog sin Afsked fra Præsteembedet i Skjern 1. Sept. Pastor H. Pedersen, Dejbjerg, blev konstitueret som Sognepræst for Skjern, og Pastor Gadegaard, Tarm, blev konstitueret som Provst. — En af Skjernes gamle Borgere, Isenkræmmer V. Christiansen, afstod den 15. sin Forretning (uden Ejendom) til Isenkræmmer Bredmose, Kibæk. — Ved Bølling-Nørre Herreders Tyende- og Arbejderspareforenings Generalforsamling den 19. meddeltes det, at der i det foreløbne Regnskabsaar var indskudt 23051 Kr. Sparerens Tilgodehavende ved Regnskabsaarets Slutning 347847 Kr. — Palæ-Biografen fik den 21. indviet et Tale- og Tonefilm-anlæg efter Zeiss Ikon System. — F. D. F. fyldte 20 Aar den 26. Dagen fejredes ved Fakkeltog om Aftenen og en stor Fest den følgende Søndag. — Bølling-Nørre Herreders Landboforening aåbnede den 30. en stor 2-Dages Planteavls- og Husdyrbrugsudstilling paa Missionshotellet.

OPFINDELSER

Phv. Cementstøber S. Chr. Pedersen har i det sidste Aar faaet Patent paa en Skorstenshætte, der hindrer Fugtighed i at trænge ned i Skorstenen.

Maskinsmed I. N. Thestrup havde paa Vestjydsk Udstilling i Varde sidste Sommer udstillet en nyopfundet Kartoffeloptager.

Margarinefabrikant K. P. Rasmussen har i Efteraaret søgt Patent paa en ny Automobil-Laas.

AARETS ILDEBRANDE

Den 17. Februar gik der Ild i et Træskillerum hos Skomager Bache, Chr. Hansensvej. Der skete dog ingen større Udrykning af den Grund. Zonebrandchefen og et Par Mand af det lokale Brandkorps fik slukket Ilden med kemisk Vædske.

Den 29. April var der kommet Ild i nogen Træuld i et Baghus hos Slagter Møller, der dog selv fik slukket Branden, saa det ikke blev nødvendigt at tilkalde Brandvæsenet.

Den 19. Juni nedbrændte Niels Pedersens Gaard i Marup. Besejningen reddedes. Det meste af Indboet brændte. Ilden opstod fra en Elektromotor i Laden.

Zonebrandvæsenet i Skjern har i det forløbne Aar, 1. Okt. 1930—1. Okt. 1931, haft 15 Udrykninger.

VANDREFUGLENE

Paa Initiativ af 2. Hovedkreds' Gymnastikforening og med Tilslutning fra K. F. U. M., F. D. F. og D. u. I. blev der i Foraaret oprettet et Vandrehjem paa „Aahvile“, i hvis Pavillon der har været Muligheder for at indrette et af de mest ideelle Vandrehjem i Landet. Hjemmet er indmeldt i „Vandrerengen“ og har i Sommer været besøgt af ca. 25 Vandrefugle, deraf 5 Tyskere.

SPORTEN I SKJERN

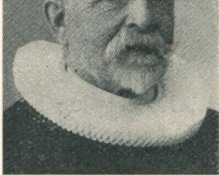
Idrætslivet, der i nogle Aar har pulseret noget svagt, har sidste Aar oplevet en Renæssance. Fodboldspillerne har i Sommerens Løb hentet adskillige Sejre hjem. Og Gymnastikken har haft nidkære Dyrkere baade blandt Piger og Karle og ældre Mænd og ikke mindst blandt Byens Fruer.

TO PRÆSTER

Der er i Aar Grund til at mindes to Præster, der, skønt saare forskellige, begge har betydet meget for Skjern. Den ene er Pastor Otto Moe, der døde i Maj Maaned, og den anden er Provst S. Andersen, der tog sin Afsked til September.

Otto Fritz Moe

Otto Fritz Moe, f. 4. Novbr. 1846, var først Kapellan 4 Aar i Tved og derefter Sognepræst 5 Aar i Ærøeskjøbing, 16 Aar i Skjern og endelig 21 Aar i Sdr. Bjært, hvorfra han tog sin Afsked i 1922. Lørdag d. 16. Maj 1931 hensov han stille i sit Hjem i Vonsild efter flere Aars tiltagende Svaghed og blev begravet i Sdr. Bjært den 22. under meget stor Deltagelse.

Pastor Otto Moe er paa særlig Vis bleven kendt blandt Skjernegnens Præster for det aandelige Røre, hans Forkyndelse vakte. Hvem der ikke har levet den Tid med, kan vanskeligt forestille sig, i hvilken Grad Sindene blev sat i Bevægelse. Dette stod maaske nok i nogen Forbindelse med de stærke politiske Bølger, der i 1885 rejste sig Landet over, ikke mindst i disse Egne, i Anledning af de provisoriske Finanslove og Gennemførelsen af Københavns Befæstning, der havde en lang og bitter Forfatningskamp med Skattenægtelser og Tvangsinddrivelser til Følge. Venstrebefolkningen var af den Grund stejlt kampberedt indstillet overfor alt, hvad man — for den at synes — vilde paatvinge den.

Under disse Forhold virkede Pastor Moes nidkære Prædiken om Lov og Evangelium, Synd og Naade, Frelse og Fortabelse

og hans skarpe Sætten Skel imellem Troende og Vantro meget stærkt og mødte stor Modstand.

Men snart begyndte saa en, saa en anden og efterhaanden flere at lytte og at tage imod Ordet. Og mange er de, som ved hans Bortgang med Taknemmelighed mindes hans frimodige, aandsbaarne Vidnesbyrd, der saa helt stemte overens med hans Valgsprog: „Jeg troede, derfor taledede jeg“.

Søren Andersen

Provst S. Andersen tog sin Afsked som Præst 1. September efter at have virket i Skjern i ca. 23 Aar. Det er vel andre, der har lagt Grunden til det stærke Menighedsliv i Skjern, blandt disse Pastor O. Moe, men Provst Andersen har forstaaet at bygge videre paa det bestaaende og holde sammen paa Menigheden. Han slog ikke saa haardt, som andre har gjort det, men hans Forkyndelse var klar og fuldttonende, og den var hans Styrke. Hans Prædiken var baaret af Myndighed, og som Lejlighedstaler havde han Evne til at finde de rette Ord til rette Sted. Dertil var han Organisator og forstod at sætte Folk i Arbejde, hvad særlig kom Indre Missions Samfund og D. M. S. til Gode.

Provst Andersens Navn vil i een Henseende være stærkere knyttet til Skjern Kirke end noget andet, idet han var den, der fik Kirkens Udvidelse gennemført i 1915.

Ved sin Fratræden modtog Provst Andersen Beviser paa Anerkendelse og Taknemlighed bl. a. i Form af Gaver fra Indre Missions Præstekonvent, Provstiets grundtvigske Præster og Provstiets Lærere og Lærerinder. Fra Menigheden, i Skjern

modtog Provst Andersen en smuk Offergave ved Afskedsgudstjenesten, og en Afskedsfest for Provsten og Provstinden paa Missionshotellet havde vundet meget stor Tilslutning.

Provst S. Andersen er født i Slangerup 13. August 1866. Han blev personel Kapellan for Ølgod og Strellev Menigheder i 1892, Sognepræst for Nørup og Randbøl 1898, Sognepræst i Skjern 1908 og Provst for Bølling-Nørre Horne Herreders Provsti i 1923.

Efter Afrejsen fra Skjern har Provst Andersen med Familie taget Bopæl i Lyngby.

AARETS BEGIVENHEDER

i »neuruppinsk« Reportage

Af A. C. Terndrup.

OKTOBER 1930

En sønderjydsk Forening her man lavede,
vi Savnet af en saadan før beklagede.

Sundhedsvedtægtens Gyldighed bekræftede Ministeriet.
den var ogsaa gammel nok til at bli' konfirmeriet.

I Missionshotellets Sal til Soldatervennestævnet
var der kneben nok Plads til en Pandekage levnet.

En Tjenestekarl Hestenes Haler af havde snittet
og fik „paa Komodie“ det Sted, hvor samme har siddet.

NOVEMBER

At Beboerne paa „De gamles Hjem“ er henved 1600
Aar tilsammen os at læse om forundrede.

Det var dog næppe en Følge af denne Opgørelse,
at der var fuldt Hus til „De gamles Oprør“s Opførelse.

Ved Folketællingen i Aar var Tallene tilfældig
som for 5 Aar siden, men Ordenen forskellig. (2949-2499.)

Et Laan til Skolebygning kan bifalde Amtsraadet,
men Tilskud til Biblioteket desværre maa afslaa det.

DECEMBER

Skjern Aarbogs Udgivelse, mener Historiekriverne,
var Aarets Begivenhed — i hvert Fald for Udgiverne.

At vældig Interesse her i Byen var bevirkende
Elektricitetsværks-Overtagelsen, det maa man erkende.

En halv Snes Tilhørere kom til Stede
paa Mødet, hvor Købet af Værket skete.

Ved Handelen man beregnede de gamle Interessenters
Værdi til 15000 plus diverse Renters.

Gæster fra Rudkøbing, som saa paa Slagtehuset
i Ringkøbing, lod ej heller Skjerns være uset.

Skjern Zonesprøjte Juledag til Breininggaard maa „spænde“,
da Bisprøjten i Videbæk desværre var laast inde.

JANUAR 1931

Ved Aarets Begyndelse den Nyhed os fornøjet,
at med 38 Pi'er og dito Drengene var Befolkningen forøget.

Paa Marupvej var hidtil med Belysningen lidt sløjt de',
det derfor hjalp en Smule, at de fik en Gadelygte.

Vore Haandværkere tog Kursus i den bedre Byggeskik,
saa nu vil efterhaanden nok de gøre Byen hyggelig.

Mens vi andre i Sne og Kulde gik og frysede,
en mild Regn — af Bøder — over Motorfolk dryssede.

FEBRUAR

Et Udvalg til Skøjtebane at lave blev nedsat,
men da det saa blev Tøvejr, blev Udvalget ked a' 'et.

Ved Bankens Jubilæumsfest, som samme Institut ga',
var næsten alle Taler dygtigt spækket med „Valuta“.

Saa store Tal kan næsten faa det til at køre rundt jo
for den, der kender „Renter“ mest betegnet som „Diskonto“.

At en Rutebil til Borris kun maa køre via Albæk
vil glæde Laksefiskerne, selv naar de har en „smal“ Sæk.

Museet fik 200 til Byggefond af Husted,
nu mangler det kun Resten, som skal bru'es te' et Hus te' 'et.

MARTS

Ungdomsforeningen med Held sig paa Opgaven øv'de
„Den politiske Kandestøber“ i stiv Arm at løfte.

Med Sindsro Skatteyderne saa,
at Procenten faldt — med 0,2.

Det nye Mejeri i Gang man satte,
nu gaar „Mælkevejen“ ad Jernbanegade.

Vort Sogneraad afslog, skønt ikke gerne,
et Tilskud til Sommerhus for F. D. F.erne.

En ny Forening i Marts endvidere
blev stiftet her for Samariteré.

APRIL

Ved Skattebogen, som udkom, det Fortrin der er,
den Læselysten hos alle skærper.

Med Svendprøver, Afslutning og Kaffe-Festivium
fejred' Teknisk Skole sit 30 Aars Jubilium.

Sogneraadet kan anbefale en Rutebil til Brande,
men til Nymindegab det samme ej kan de'.

Om Museumslokale der holdes Debatter,
hvoraf „Sagen udsat“ kun Resultat er.

Ved den nye Skolebygning Besigtelse
mange ønsked sig atter vist Skoleforpligtelse.

MAJ

I Skjern der ogsaa — som hele Landet rundt — er
nu stiftet en Forening imod usolide Kunder.

Af 3 Stemmer mod 3 til en ny Benzinstander
at rejse i Skjern gi'es Lov til ej kan der.

„S. G. 1916“ fik en ny Bestyrelse,
der vil virke energisk for Sportens Fornyelse.

F. D. F. fik Besøg af de Kolding Spejdere,
som blev tampet i Fodbold, saa de kommer vist ej mere.

Ved Aarets Generalforsamling i Biblioteket
Besøget — li'som Bidragene — fyldte ej meget.

Museumssagen „gaar igen“ som et sejglivet Spøgelse
og gemmes paany til fortsat Fordøjelse.

JUNI

I Rendestenen ligge man et Ridderkors fandt,
men Manden var der ikke, for hvem det forsvandt.

I Skjern har aflagt 7 gentlemennere
en „fransk“ Visit — skønt de var Engelændere.

Dirigenten for Kristeligt Sangkor af Guld faar
et Ur med Kæde ved Stævnet i Aalborg.

Biblioteket fik i vor Kirkeskole
fri Rengøring, Varme, Lys og Lakole.

JULI

Paa Skjern Enge og i Kommunens Plantage
fik Jagtforeningen Ret til at la' vær' med at jage.

Ved Militærkoncerten maatte flygte Militæret
og bringe inden Døre sig i Sikkerhed — for Vejret.

Paa en Tur til Flensborg har Realskolen siddet
og hvilet sig efter Eksamenssliddet.

Et Udskud fik det fortvivlede Indskud
i Banekiosken at lave et Indbrud.

Mod Jernbanens Vognmand en Bil sig var gnubbende,
men „Thomas“ var stærkest, saa Bilen fik Skrubbene.

Om Besøget ved Skjern Orkesters Koncert undtagelsesvis
i Aar der ikke var Brug for Ordet „beklagelsesvis“.

AUGUST

Museums-Spørgsmaalet blev end'lig bragt i Orden
og -dito-Spøgelset dermed lagt i Jorden.

I Skolen et Værelse fik vort Museum,
men selvstændig Bygning ej Tale der ble' om.

Adskillige Radiolyttere det slemt har ærket,
at Licensen er dyrest „paa Plankeværket“.

Skal Videbækbanen være Sporvognslinie?
Det Spørgsmaal hører til de mere pinlige.

SEPTEMBER

At Zonebrandbilens Hjul punkterede,
kun en lille Forsinkelse monne berede.

Saa fik vi Tonefilmen, som med Spænding her vi ventede,
med samt den røde Lygte, som Sukces'en transparentede.

Ved Tonefilmpremieren beundred' de samtidige
af Filmens Indhold ikke mindst Hr. Husted „in effigie“.

„S. G.“ i første Fodboldkamp med Brug af nye Maalnet
beviste, at med dem i Maal man sparke kan en Bold let.

Skjern Vandværk sætter Prisen ned — fra Juli 32,
det end'lig var en Nyhed, som vi længe kan os glæde ve'.

En stor Udstilling nævner kun tilsidst vor „Reportage“,
til den maaske til næste Aar vi vende kan tilbage.

